

Fiolinvirtuos **Vilde Frang Bjærke (23)** har erobret verden. Men fela driver henne inn i en stadig større isolasjon.

Strengt liv

Aktuelle: Spilte fem konserter under Festsplilene i Bergen.

Familie: Mor, far og en eldre søster.

Kjører: - Flytug og litt for ofte drosej.

Favorittlags: - Mitt elskede Casio Elkim-kamera.

Siste kuluropplevelse: - «Offeret» av Andrej Tarkovskij.

- Jeg hører det ofte. Du som har en så hyggelig personlighet, sier de. Og så spiller du så aggressivt på scenen.

Fiolinisten Vilde Frang Bjærke sitter i sofaen. Mild, ubesudlet på en måte. Som et heltinne i en Jane Austen-roman.

- Hva tenker du på?
- Du kjenner ikke meg, tenker jeg. Du vet ikke hvem jeg er.

Hun er bare 23, og allerede en verdensstjerne. Hun debuterte med Oslo Filharmoniske Orkester da hun var tolv. Nå, en halv evighet seinere, har hun spilt på alle de internasjonale scenene. London Philharmonic Orchestra var så begeistret at de ringte dagen etter og booket henne igjen. Det er som å bli adlet. Over hele verden påpeker anmeldere hennes briljante teknikk. Men det som rører, eller ryster snarere, er hennes lidenskap. Hun kan være aggressiv med den fela. Vill.

- Jeg må gi absolutt alt når jeg står på scenen. Hvis ikke jeg klarer det, får jeg panikk.

- Panikk?
- Ja. Jeg kan bli nervøs for å være nervøs. Eller hemmet. Jeg har stått på scenen og tenkt at dette er slutten.
- Har du tenkt det flere ganger?
- Ja, gjeitt om. Ofte føler jeg det.
- At det er slutten?

- Det er på en måte en slutt. For hva har man på en scene å gjøre hvis man er så nervøs at man ikke har noe å formidle? Før var jeg redd for å spille en eneste tone feil. Men det verste er hvis selvtilliten ikke er der. Du kan faktisk føle om du har med deg publikum.

- Hvordan da?
- Når de er med, er det akkurat som om de trekker pusten. Som om det er et innoverdrag i hele salen.

Gudegitt talent er en kompleks greie. Du kan liksom ikke hoppe av. Selv om fela har dratt med seg Vilde ut i verden, og åpnet fantastiske muligheter for henne, krever den også nesten alt. Konsentrasjon. Tid. For å bli bedre nå, må hun isolere seg mer og mer.

- Jeg har forandret meg ekstremt mye. Jeg var så sosial. På Barratt Dues Musikk institutt var jeg en slags maskot, med på alt. Men jeg forandret meg.

- Er du blitt mer innadvendt?
- Ja, kanskje. Jeg har fått mer behov for å fokusere på meg selv. Etter en konsert, for eksempel, når jeg har gitt alt, trenger jeg først og fremst beskyttelse. Men da står

det masse folk og venter. De er så glade. Jeg har kanskje mest behov for å gråte. Avstanden er enorm.

- Hva gjør du da?
- Jeg har lært meg at det er en del av yrket. Jeg er profesjonell, og spiller en rolle. Det tok meg tid å lære. Etter på er det ofte midtag med sponsorer før jeg kommer tilbake til hotellrommet.
- Det høres ensomt ut?
- Det gjør vel det. Men jeg opplever det helt naturlig. Det har vært en prosess.

Det er på tide med en introduksjon av fela også. Den er ingen hvem som helst. Skapt i 1935 av Carlo Bergonzi. Tidligere eid av bergmøtere som Fritz Kreisler og Itzhak Perlman. Eies nå av den norske instrumentstiftelsen Dextra Musica. Sammen har fela og Vilde noen hundre reisedager i året.

- Den koster faktisk tjue millioner. Men det er ikke jeg som eier den, heldigvis.

- Er den ditt eneste reisefølge?
- Ja, nå er den det.
- Legger du den bare på hattenylla?
- Absolutt. Noen er så redd at de nesten ikke tør å myse i nærheten av fela, men det går ikke. Hvis jeg skulle tenke på hva jeg har i hendene, hadde jeg snublet. Jeg kan ikke tenke på tjue millioner. Jeg tenker at jeg spiller på meg selv.

Hun følger en streng struktur når hun reiser. Faste måltider. Minimalt med tv. Ingen fyll. Ingen late morgener.

- Hvis ikke, sklir det ut. Jeg står opp mellom åtte og ni. Det må man.

- Og du ser ikke på tv?
- For å være helt ærlig ser jeg litt på CNN, for da møter jeg et kjent ansikt på hotellrommet, uansett hvor jeg er i verden. Og så tar jeg aldri heisen. Sånne små ting forandrer en hel del.

- Hva forandrer det?
- Fokus. Innstilling. Det er så lett for at det sklir ut. Og sklir dette livet ut, da blir det så følt. Jeg må ramme inn livet, hvis ikke blir det helt udefinert. Da blir jeg bare et reisende spøkelse. Det vil jeg ikke. Jeg vil få familie.

- Kan du møte en mann når du reiser så mye?
- Jeg reiser jo mange steder hvor det kanskje finnes noen.

Verdensstjerne: Det morsomste Vilde Frang Bjærke har gjort, var å være en del av en større oppsetning. Så mange folk å snakke med! Til vanlig reiser hun rundt i verden alene.

«Jeg trenger å vite at jeg har et anker. At et sted i verden finnes noen som er glad i meg.»

► - Hadde det fungert med en annen musiker?
- Så lenge han kan lage mat og ta oppvasken og sånt, er det greit for meg.

Vilste er bobstende. Hun ler. Løfter armene dramatisk når hun forteller eller får plutselige innfall. Samtidig lever hun så konsentrert. Som om all energien helst skal pakkes ned og presses gjennom fiolinstrøngene og ut til et betalende publikum.

- Jeg drammer om å være en del av en større helhet.
- Som hva da?
- Fotografer, Skuespillere, Dansere. Et operahus, kanskje. For hvis det bare er meg som reiser med fiolin, hvis det blir med det, da har jeg ingenting å formidle tilskuerne.

- Fordi du må utvikle deg?
- Ja. Oppleve. Jeg er avhengig av det. Jeg tror ikke på grenser i musikken. Jeg er åpen for det meste. Jeg var med på en Mats Ek-produksjon på Kungliga Operan i Stockholm. Det er det morsomste jeg har gjort i hele mitt liv.

Frå å stå alene oppe på scenen, var hun plutselig del av et ensemble. Alle folkene som virret rundt. Så mange å snakke med. Hun fikk lysfollene til å vise henne riggen. Hang oppunder taket og så ned.

- Jeg trenger å oppleve noe nytt hele tida.
- Så du er litt sosial fremdeles?
- Ja. A li håp er ikke ute.

Hun stuttet på skolen i tiende klasse, og flyttet til Tyskland. Regningen tok fiolinist Anne-Sophie Mutter.
- Jeg kunne ikke lenger gå rundt som en hellig lu i Norge. Jeg trengte grønnsaker. Det kunne jeg få i Tyskland.

- Du ville være en av mange?
- Ja. Jeg ville være en som lærte å svømme.
- Hvordan var det å møte alle de flinke?
- Jeg møtte dem ikke. Det var ingen fiolinklasse. Vilde ble skjermet på den tyske musikkhøyskolen. De fryktet talentet hennes ville drukne i en timeplan med hørelere, orkester, akustikk og musikkhistorie. Hun fikk carte blanche til å fordype seg. Fikendpukkede lærere. Resultatene er åpenbare. Hun har oppnådd nesten alt allerede. Verden ligger åpen.

- Er det nok folk som forstår deg her i Norge?
- Nei, og egentlig ikke på noe sted, for de bor så spredt.

Hun er bare hjemme på en kort vekk. For selv om alle her skjønner at hun er flink til å spille fiolin, er det bare noen få kjennere som faktisk skjønner hva hun gjør med den kassa. Markedet for klassisk musikk er magert i Norge. Det er Tyskland som er hjemme nå, England, Frankrike. Og etter hvert flyplassene og hotellrommene.

- Jeg trenger å vite at jeg har et anker. At et sted i verden finnes noen som er glad i meg.
- Hvem er ditt anker?
- Familien min. Og så har jeg venner rundt omkring. Men de er spredd for alle vindar. ●

lwr@dagbladet.no

Fotog: Ingrid Wolden. Tekst: Per på Thorsen. www.annasophie.no

Strøken fiolin: Hun lærte å lese da hun var tre, fikk sin første fiolin da hun var fire og leste Shakespeare da hun var sju. Nå har

thun spilt seg gjennom Festsjakkene i Bergen, og er på vei ut i verden igjen. Til nye hotellrom. Og stadig nye konsertsaler.